

bus.—Privilegiati super decimis recipiendis, Ecclesiis paræcialibus gratis assignare debent portiones pro debitis oneribus supportandis.—Decimæ per laicos ante Later. Conc. sub Alex. III. in feudum receptæ à Religiosis per eos recognitæ in feudum, non possunt ipsis Religiosis concedi sine Diocesanorum consensu.—Diocæsani compellunt Religiosos exemptos solvere decimas paræcialibus Ecclesiis, si non agatur de rebus exemptis.—Religiosi etiam exempti de possessionibus acquisitis et acquisendis, Ecclesiis paræcialibus solvere debent decimas, si quo ad hoc privilegiati non sunt.—Ex donatione laicorum habentes decimas antiquas, novales supervenientes in eodem loco non percipiunt.

IN CLEMENTINIS.—Ibi tit. VIII.

Cap. 1. *Religiosi*.—Religiosi præsumentes usurpare decimas ex novilibus, aut aliàs debitas, sive de animalibus familiarium, et pastorum suorum vel aliorum, etiam animalia ipsa eorum gregibus immiscentium, seu de animalibus in fraudem Ecclesiarum pluribus in locis emptis, et sic emptis traditis venditoribus, vel aliis ab ipsis retinendis, seu de terris aliis traditis ad excollendum, si requisiti per illos, quorum interest, non desistunt intra mensem, vel de usurpatis vel retentis intra duos menses non fecerint emendam, suspensi sunt ab officiis, administrationibus et beneficiis; et talia non habentes sunt excommunicati.—Hodie ex Bulla Cœnæ cap. 17. hæc excommunicatio est reservata Papæ.—Vide moderationem Elencho III. n. 28.

2. *Si beneficiorum*.—Decima beneficiorum alicui concessa ei debetur secundum taxationem, et de moneta corrente. Nec possunt collectores propter hoc distrahere, vel occupare ornamenta divinis officiis deputata.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS.—Ibi tit. VII.

Cap. unic. *Declarationes*.—Cum Bonif. VIII. decimam ad Ecclesiis et Ecclesiasticis exigere statuisset, multa dubia exinde soborta hic manifestantur.—Vide Clement. II. eodem. tit.

TIT. XXXI.—DE REGULARIBUS ET TRANSEUNTIBUS AD RELIGIONEM.

Cap. 1. *Nullus*.—Non potest quis ad Religionem admitti, nisi volens et in ætate idoneus.—Vide correctionem Elencho II. n. 98.

2. *Si quis*.—Impubes monasterium ingressus, post annum à parentibus revocari non potest. Pubes per vim ingressus, post annum exigere vel à parentibus revocari non potest.—Vide moderationem Elencho II. in. 99.

3. *Ut Clerici*.—Clericus sæcularis utens habitu et nomine monachali cogitur ut fiat monachus, vel ab hoc desistat.

1 Clem. V. in Conc. Vien.
2 Idem.
U. Bonif. VIII. Collect. Decimæ.

1 Ex Conc. Mogunt.
2 Ex eodem.
3 Ex Conc. Tolet. 4.

4. *Vidua*.—Novitia spontè se ingerens actibus professorum censetur professa.—Vide correctionem Elencho II. n. 100.

5. *Joannes*.—Monachus temerè ad aliud monasterium transire, et peculium habere non potest.

6. *Quia*.—Ubi est dura congregatio vel Religio, requiritur in proficiente plena pubertas, scilicet tempus 48 annorum.—Vide moderationem Elencho II. n. 104.

7. *Non est*.—Si Cisterciensis sine licentia sui Abbatis ad aliud monasterium transit, ad proprium monasterium regredi cogitur.—Vide correctionem Elencho II. n. 102.

8. *Ad nostram*.—Professio facta ante 14 anum non obligat: post 14 verò si fit per susceptionem habitus professorum, etiam non obligat, nisi detur perseverantia tridui.—Vide correctionem Elencho II. n. 103.

9. *Super*.—Qui recipit habitum professorum, ubi distincti sunt habitus, compellitur ibi vel alibi esse Religiosus: sed si recipit habitum novitiorum, potest ad sæculum redire.—Hæc decretalis locum tantum habet in eo qui voto se obstrinxit in aliquo ex Ordinibus regul. profiteri, ut ex lectura textus, et Glos. verbo *Votum*. Cæterum per solam assumptionem habitus professorum ex Trid. sess. 25, cap. 15 de Regul. non inducitur professio regularis.

10. *Sanè*.—Canonicus regularis potest effci monachus, si Religio ad quam transit, est strictior sua: aliàs secus.

11. *Significatum*.—Minor 14 annis profitendo non obligatur Religioni, nisi factus major ratum habuerit.—Vide correctionem Elencho II. n. 104.

12. *Cum virum*.—Si filia minor 12 annis à parentibus monasterio tradita, major facta spontè veletur, ad sæculum redire non potest.—Vide correctionem Elencho II. num. 105.

13. *Porrectum*.—Valet professio facta sine susceptione habitus Religionis.—Vide correctionem Elencho II. n. 106.

14. *Cum simus*.—Si Pater se cum bonis suis et filio impubere obtulit monasterio, filius factus major exire potest à Religione, et legitimam à monasterio petere.

15. *Sicut*.—Furiosus profitendo, non obligatur, nisi factus sanæ mentis ratum habuerit.

16. *Ad apostolicam*.—Professio nec fieri, nec recipi debet intra tempus probationis; sed facta et recepta tenet.—Vide correctionem Elencho II. n. 107.

17. *Sicut*.—Qui professionem facit, licèt in claustro numquam per-

- | | |
|--|---------------------------------------|
| 4 Ex Conc. Aurelian. | 10 Idem Amb. Ep. |
| 5 De Greg. Authem Subd. | 11 Idem Belvac. Episc. |
| 6 Idem eidem. | 12 Clem. III. |
| 7 Alex. III. Archiep. et Episc. et aliis per Gall. | 13 In oc. III. N. de Novo. |
| 8 Idem Magistr. Fidantiæ Canon. Civit. | 14 Cælest. III. |
| 9 Idem Helien. Episc. | 15 Innoc. III. et Ep. et Cap. Tragur. |
| | 16 Idem Pisan. Archiep. |
| | 17 Idem Accon. Episc. |

manserit, sed in sæculo, et suis bonis usus fuerit, ad observantiam regularem compellitur.— Vide correctionem Elencho II. n. 408. "

48. *Licet.*—Potest Religiosus zelo sanctioris vite ad Religionem transire strictiorem, petita prius licentia Prælati sui, licet non obtenta, etiamsi primum monasterium sit ita privilegiatum, quod de illo ad aliud etiam acrius transire non possit.

49. *Veniens.*—Conjuges Religionem profitendo ad invicem divertere possunt: aliter si abjurant, et non se continent, illicitum est iuramentum.

20. *Consulti.*—Qui ad monasterium convertitur, sumendo habitum novitii, potest intra tempus probationis redire ad sæculum, nisi appareat eum vitam voluisse mutare omnino.— Vide correctionem Elencho II. n. 409 et 410. "

21. *Postulasti.*—Qui intra annum probationis, non facta professione, redit ad sæculum, licet potest ad Ordines et beneficia promoveri.

22. *Ex parte.*—Qui ultra annum portat habitum monachalem in monasterio, ubi sunt habitus indistincti, censetur professus.— Vide notata Elencho II. num. 97. "

23. *Statuimus.*—Intra probationis annum liberè quis redit ad sæculum, nisi professionem fecerit tacitè vel expressè, vel appareat eum vitam mutare voluisse. Ad hoc ut dignoscantur novitii à professis, debet habitus professorum benedicti in locis, ubi habitus non est distinctus.— Vide correctionem Elencho II. n. 411. "

24. *No religiosi.*—Religiosi fugitivi annuatim sunt requirendi et cogendi, ut ad monasterium revertantur.— Hæc decretalis ex declaratione Congr. Conc. jussu Urb. VIII hanc eandem innovantis, apposita in decreto de Apostat. fugitiv. et eject. servanda est in iis quoque, qui juris ordine servato expulsi fuerunt, dummodò tamen in expulsis subsit spes evidens emendationis.— Circa incorrigibilium ejectionem, vide in Auctore lib. III. hoc eod. tit. "

IN SEXTO.—Ibi tit. XIV.

Cap. 1. *Is, quis.*—Si minor 14 annis ingreditur Religionem, in 15 anno liber exit, nisi in ipso 15 anno professionem fecerit vel habitum professorum receperit, vel expressè ratam habuerit professionem prius à se factam. Si autem per totum 15 annum portavit habitum, ubi non est distinctus, intelligitur professus, nisi tanta sit indistinctio, quod viventes cum eis simili habitu induantur. Si major 14 annis ingreditur, si portat habitum per annum, quantumcumque sit indistinctus, intelligitur professus.— Vide correctionem Elencho II. n. 412. "

2. *Non solum.*—Prædicatores et Minores intra annum probationis quemquam ad professionem recipere non possunt; quod si fecerint, rece-

- | | |
|---------------------------------------|---------------------------------------|
| 18 Idem Prior. et Conv. Delviomen. | 22 Honor. III. Episc. Venet. in Gall. |
| 19 Idem Præp. etc. Colon. Diæc. | 23 Greg. IX. |
| 20 Idem Ab. De Astligien. et Magistr. | 24 Idem. |
| R. et C. Canonic. Traject. | 1 Innoc. IV. |
| 21 Idem Lingon. Episc. | 2 Alex. IV. Fratr. Prædic. et Minor. |

ptus alligatus non est eorum Ordini, et ipsi à receptione professionis aliorum sunt suspensi, et puniendi pœna, quæ pro gravioribus culpis eis consuevit infligi.— Habes in seq. cap. extensionem. Vide correctionem Elencho II. n. 413 et ampliationem Elencho III num. 29. "

3. *Constitutionem.*—Decretalis *Non solum* extenditur ad omnes Mendicantes.— Vide correctionem Elencho II. num. 414 etiam quoad reliqua hic disposita. "

4. *Beneficium.*—Beneficium ingredientis Religionem intra annum probationis non est alteri conferendum, nisi accedat ipsius consensus, vel constet se absolutè vitam velle mutare, vel professionem expressam fecerit, vel scienter receperit habitum professorum. Interim tamen debet per alium beneficio deserviri assignata eidem substituto congrua portione, unde vivere possit.— Vide correctionem Elencho II. n. 415. "

5. *Qui.*—Secundum votum solemne Religionis derogat priori simplici.

6. *Si ad solum.*—Vacante monasterio, conventus novum recipit monachum, si communiter ad Abbatem et eos spectat: si ad Abbatem solum, secus.

IN CLEMENTINIS.—Ibi tit. IX.

Cap. 1. *Ut professores.*—Professi Ordinem Mendicantium, etiam licet transeuntes ad non Mendicantes, licet administrationes habeant, non habent vocem in capitulo, etiamsi alii de capitulo id concedant: nec deinceps consequi possunt administrationes, prioratus vel officia, etiam tamquam Vicarii, nec pro se vel aliis animarum curam gerere, et irritat contra factum. Ponit casum exceptum, quem vide in textu.— S. Pœnitentiaria dispensare solet super hac inhabilitate, teste Thes. de pœnit. c. 4. n. 6. Verb. *Religiosi transeuntes.* "

2. *Eos.*—Pubes per annum deferens habitum novitiorum non patenter distinctum ab habitu professorum, intelligitur professus.— Vide correctionem Elencho II. n. 416. "

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS.—Ibi tit. VIII.

Cap. 1. *Viam.*—Religiosi Mendicantes sub excommunicationis pœna prohibentur transire ad Religionem non Mendicantium quocumque quasi colore, quam ipso facto incurrunt tam recepti, quam recipientes, quacumque licentia non obstante.

2. *Ad nostrum.*—Religiosi sine sui superioris licentia ultra mare euntes, sunt ipso facto excommunicati, nec ibi sunt ad prædicationem vel divinarum celebrationem admittendi.

- | | |
|----------------------|---------------------------|
| 5 Bonif. VIII. | 1 Clem. V. in Conc. Vien. |
| 4 Idem Paris. Capit. | 2 Idem. |
| 5 Idem. | 1 Mart. IV. |
| 6 Idem. | 2 Jo. II. Aven. |

TIT. XXXII.—DE CONVERSIONE CONJUGATORUM.

Cap. 1. *Præterea*.—Si vir de uxoris licentia profitetur, et uxor ipsa suspecta nec continentiam vovet, nec Religionem ingreditur, Episcopus uxori virum restituet.

2. *Verum*.—Ante matrimonium consummatum potest alter conjugum, etiam altero invito, Religionem ingredi: sed remanens in sæculo, potest ad secunda vota transire.—Circa primum vide Trid. sess. 24 de ref. matr. can. 6, et secundum intellige post solemnem professionem emissam à conjugate in Religionem ingresso. Et vide ampliacionem Elencho III. n. 30.

3. *Quidam*.—Qui invita uxore, professionem fecit, et ei postea restituitur, non compellitur, mortua uxore, ad monasterium redire: matrimonium tamen contrahere non debet.

4. *Cùm sit*.—Uxoratus Religionem intrare non potest, nisi etiam uxor ingrediatur, vel nisi suspecta non sit, et continentiam promittat.

5. *Conjugatus*.—Conjugatus non est ordinandus ad sacros Ordines, nisi uxor continentiam promittat.

6. *Sane*. Uxoratus in Episcopum promoveri non potest, nisi uxor Religionem profiteatur.

7. *Ex publico*.—Sponsa de præsentis non cognita, quæ dicit se velle Religionem ingredi compellitur intra certum tempus profiteri, vel adherere marito.—Hoc tempus, quod est duorum mensium, intelligendum est antequam sponsa ingrediatur Religionem, ut in textu; si enim ingressa esset, expectare deberet sponsus lapsum unius anni à Trid. præscripti sess. 25 cap. 45 de Regul., quo completo, si non profiteatur, compelli debet, ut redeat ad virum suum.

8. *Uxoratus*.—Summa ut cap. *Cùm sit* 5 supra.

9. *Ex parte*.—Conjugatus faciens professionem, uxore consentiente, licet nunquam intravit monasterium, si mortua conjugate, cum alia contrahat, non valet matrimonium, et monasterium intrare compellitur.—Vide notata Elencho II. n. 406 et 408.

10. *Consuluit*.—Professus Religionem, uxore sciente et dissimulante, ea mortua, ad sæculum redire non potest.

11. *Charissimus*.—Conjux, quæ continentiam vovit, tenetur reddere debitum conjugati, licet ad tempus voto consenserit.

12. *Placet*.—Si alter conjugum, altero ignorante, Religionem profite-

1 Alex. III. Elen. Episc.

2 Idem Saler. Episc.

3 Idem Pisan. Archiep.

4 Idem Exon. Ep.

5 Idem Strigon. et Goloc. Archiep.

6 Idem eidem.

7 Idem Brix. Ep.

8 Idem G. Prior. et Fratrib. S.

Joann.

9 Urb. III. Prior. S. Cruc.

10 Cælest. III.

11 Idem.

12 Idem.

tur et propter hoc de monasterio educitur, illo mortuo, ad monasterium redire non cogitur.

13. *Ad Apostolicam*.—Summa ut cap. *Cùm sit* 5 supra.

14. *Ex parte*.—Per Religionis professionem, non per propositum castitatis servandæ in sæculo dissolvuntur sponsalia de præsentis.

15. *Constitutus*.—Maritus factus monachus à conjugate adulterata revocari non potest.

16. *Veniens*.—Uxor non potest repetere maritum, de cujus licentia Religionem intravit, si post ingressum non continuit, licet ad consentiendum seu ad dandam licentiam dolo fuerit inducta.

17. *Accedens*.—Uxor maritum professum repetere potest, non obstante licentia profitendi ab ea metu extorta.—Vide notata in cap. *Perlatum* 1. de his, quæ vi etc.

18. *Significavit*.—Uxor professi, quæ dedit viro licentiam profitendi, non compellitur ingredi Religionem, si continens est et non suspecta.

19. *Gaudeamus*.—Adultera, quam maritus reconciliare non vult, ad agendum penitentiam in aliquo claustro collocatur.

20. *Dudum*.—Si conjuges se ad invicem absolverunt, continentiam promittendo, et uterque vel alter eorum Religionem profitetur, alter alterum repetere non potest.

21. *Mulier*.—Quæ in fide remansit, potest, nolente viro, qui ab infidelitate revertitur, propter quam ab eo fuerat iudicio Ecclesiæ separata, ad Religionem liberè convolare.

TIT. XXXIII.—DE CONVERSIONE INFIDELIUM.

Cap. 1. *Laudabilem*.—Non potest quis illam habere in uxorem, cujus maritum occidit machinatione ipsius mulieris: secus, si sine machinatione.

2. *Ex litteris*.—Si alter infidelium conjugum venit ad fidem, altero remanente in infidelitatis errore, communis proles assignatur converso.

TIT. XXXIV.—DE VOTO, ET VOTI REDEMPTIONE.

Cap. 1. *De peregrinationis*.—Vota possunt eleemosynis redimi, vel in aliud commutari superioris auctoritate, et justa causa redimendi vel mutandi.

2. *Veniens*.—Commutat Papa votum ultramarinum, in his maximè, qui in puerili ætate voverunt.

15 Innoc. III. Archiep. Pisan.

14 Idem Lugdun. Archiep.

13 Idem Ruthen. Episc.

16 Idem Episc. Patav. vel Pictav. et

Ab. Borun. Barderberg.

17 Idem.

18 Honor. III. Episc. Decan. Thes.

Lingon.

19 Greg. IX.

20 Idem J. Moniali Monast. de Plauda.

21 Greg. IX.

1 Cælest. III.

2 Greg. IX. Argen. Ep.

1 Alex. III. Exon. Episc.

2 Idem Noric. Episc.

3. *Litteraturam*.—Solum propositum suscipiendi habitum religiosum votum non inducit.

4. *Scripturæ*.—Omne votum mutabile est in votum Religionis.

5. *Non est*.—Exequutio voti ultramarini auctoritate Papæ potest ex causa differri.

6. *Licet*.—Ecclesia compellit hæredem laicum per excommunicationem et honorum subtractionem ad exequutionem voti ultramarini, ad quod se obligavit pro defuncto.

7. *Magnæ*.—Commutat Papa votum ultramarinum in vigiliis, orationes et jejunia, tunc maximè, cum cessat causa, quæ induxit ad votendum, ita etiam quod expensæ faciendæ in eundo, morando et redeundo, integraliter mittantur in Terræ Sanctæ subsidium.

8. *Quod super*.—Impedito ad tempus exequi votum ultramarinum conceditur dilatio: perpetuò verò impedito indicitur redemptio in eo, quod magis expediat Terræ Sanctæ.

9. *Ex multa*.—Votum ultramarinum commutari potest per solum Papam, vel de ipsius speciali mandato.—Ex Constit. Sixt. IV. *Et si Domini*, hoc et alia quatuor vota Papæ reservata commutantes prætextu privilegiorum incurrunt excommunicationem eidem Papæ reservatam.—Habiles ad eundem, sed inhabiles ad pugnandum, si sunt strenui consilio, vel milites bellatores possunt secum ducere, votum ultramarinum non redimunt.—Uxores possunt sequi viros ultra mare, si volunt; sed non tenentur, nisi et ipsæ voverint.—Viri sine consensu uxorum emittere possunt votum ultramarinum.—Clerici tanquam inhabiles ad pugnandum redimunt votum ultramarinum; secus, si sint consilio strenui vel officio prædicationis instructi, aut deputati Magnatum obsequio, aut ita divites et potentes, ut secum propriis expensis bellatores ducere valeant.

10. *Per tuas*.—Qui vovit Religionem ingredi, si voto non completo fiat Episcopus, renunciare debet et votum implere.—Intellige, si sit tantum electus, ut in textu, quia acceptatio Episcopatus non est votum. Secus autem si confirmatus aut consecratus fuerit, quia propter matrimonii spiritualis vinculum inter ipsum et Ecclesiam, non potest votum implere, inconsulto Papa.

11. *Postulastis*.—Prælati etiam professus, potest votum ultramarinum remittere, et in suos vigesimam proventuum Ecclesiæ convertere.

IN SEXTO.—Ibi tit. XV.

Cap. unic. *Quod votum*.—Votum solemnizatum per susceptionem sacri Ordinis, vel per professionem factam in aliqua Religione approbata, dirimit matrimonium post contractum; aliàs solum impedit et non dirimit.—Vide Elencho II. num. 117.

- | | |
|---|--|
| 3 Idem M. Ab. de Vadsorden. vel Madford. | 8 Idem Cantuar. Archiep. |
| 4 Alex. III. Univers. Ab. Cisterc. Ord. per Angl. | 9 Idem eidem. |
| 5 Honor. III. Strigon. Archiep. | 10 Idem Goben. Elect. |
| 6 Idem And. Duci Hung. | 11 Honor. III. Sarisbar. et Beregad. Præp. |
| 7 Innoc. III. Trecon. Episc. | U. Bonif. VIII. Mitiv. Ep. |

IN EXTRAVAGANTIBUS JOANNIS XXII.—Ibi tit. VI.

Cap. unic. *Antiquæ*.—Votum per susceptionem sacri ordinis solemnizatum impedit matrimonium sequens, non præcedens, licet nondum consummatum. Hoc durante, etiam nondum consummato recipiens aliquem sacrum Ordinem, dissoluto etiam matrimonio, nec in illo ministrare, nec ad superiores ascendere poterit, nisi aliquam Religionem approbatam ingrediatur, et ejus regulam expressè vel tacitè profiteatur. Talis conjugatus sic ordinatus est per Diœcesanum monendus, ut Religionem ingrediatur, si matrimonium nondum est consummatum quòd si renuerit, et uxor institerit, compellitur per excommunicationem ad matrimonii consummationem.—Vide correctionem Elencho II. num. 118.

TIT. XXXV.—DE STATU MONACHORUM ET CANONICORUM
REGULARIUM.

Cap. 1. *Theodosius*.—Diœcesanus non debet molestare monasteria, præterquam pro causa correctionis, nec eis oblata sibi vindicare.

2. *Monachi*.—Monachi non debent poni singuli per paræcias. Si pro monachatu aliquid detur, receptus à sacris Ordinibus prohibetur, et recipiens ab officio suspenditur. Monachus habens peculium sine licentia Abbatibus, ab altaris communione removetur, et sic decedens sepultura et fratrum communionem privatur. Si pecunia confertur pro habendo aliquod officium in monasterio, dans et recipiens deponuntur. In prioratibus conventualibus per electionem instituti non sunt removendi sine causa rationabili; id est, si fuerint dilapidatores, vel incontinenter vixerint aut aliquid simile egerint; vel si pro necessitate majoris officii de consilio fratrum fuerint transferendi.—Vide Fagn. cap. *Quod Dei* num. 17.—Circa peculium vide constit. Clem. VIII. *Religiosæ* de la rg. mun. et Urb. VIII. *Nuper*.

3. *Recolentes*.—Monet Cistercienses, ut servent regulam secundum primævam institutionem: et domus religiosa aggregata Cisterciensibus, eorum mores servare tenentur.—Hoc statutum est de omnibus Regul. à Trid. sess. 25 cap. 1 de Regul., et vide correctionem Elencho I. num. 38.

4. *Super*.—Regularis Canonicus, qui non resignavit proprium in morte, non debet in cœmeterio sepeliri: et si de facto sepultus fuit, inde debet exhumari, si sine scandalo fieri potest.—Vide Trid. sess. 25. c. 2 de Regul.

5. *Quod Dei*.—Canonicus regularis potest præfici Ecclesiæ paræciali, etiam sæculari; sed debet habere socium secum sui Ordinis, si commode fieri potest.

6. *Cum ad Monasterium*.—Tractat:—1.º De vestibibus Monachorum:—

- | | |
|---|-----------------------------------|
| U. Joann. XXII. Aven. | 4 Clem. III. |
| 1 D. Greg. Fortun. Episc. Neapol. | 5 Innoc. III. Ubal. Pleb. S. Gab. |
| 2 Ex Conc. Lat. sub Alex. III. | 6 Idem Ab. et Convent. Sublac. |
| 3 Alex. III. Univers. Ab. et Con-
vers. Cister. Ord. | |

2.º De abdicatione proprietatis:—3.º De silentio:—4.º De cibis:—5.º De officiis in genere et in specie.—In textu præcipitur, ut proprietarius expellatur de monasterio, sed vide notata cap. *Relatum* 7. ne Cleric. vel Monac. etc.”

7. *In singulis*.—Statuit:—1.º De conciliis Regularium provincialibus celebrandis singulis triennfis.—2.º Moderatur numerum electionum et personarum venientium.—3.º Disponit de Instructoribus et Præsidentibus capitulo.—4.º De tempore, quo duret capitulum et quid ibi fiet.—5.º Ut observetur, quod ibi fiet.—6.º De capitulo sequenti.—7.º De communi vita ducenda.—8.º De Visitoribus eligendis et ipsorum officio.—9.º Hæc extendit ad Canonicos regulares.—10. Providet super discordia Visitorum.—11. Hortatur Diocesanos ad monasteriorum reformationem.—12. Præcipit protervos et similes compesci ab offensis monasteriorum.—Loquitur de Regularibus non exemptis viventibus sub regula Ordin. S. Bened., et hæc decretalis confirmatur à Trident. sess. 25. c. 8. de Regul., et vide ampliationem Elencho III. num. 31 ac innovationem Elencho IV. num. 19.”

8. *Et, quæ*.—Tractat:—1.º De correctione monachorum:—2.º De correctione Abbatum:—3.º Visitorum:—4.º De sæcularibus in monasteriis beneficiatis.—5.º Constitutionem extendit ad moniales.—Circa ejectionem incorrigibilium nota ut suprâ c. *Cum ad Monasterium* 6. Quoad correctionem vide Trid. sess. 25. cap. 14. de Regul.—Circa amotionem Abbatibus et telam judicariam, de qua in textu, vide Clementin. *Sæpe contingit*. de verb. sign., et textus loquitur de Abbat. non exemptis.”

IN SEXTO.—Ibi tit. XVI.

Cap. unic. *Periculo*.—Moniales tacite vel expressè professæ, clausuras monasterii exire non possunt, nec alii ad illas intrare nisi causa legitima et superioris licentia interveniat.—Vide ampliationem Elencho III. n. 32 et 33, ac innovationem Elencho IV. n. 20.”—In monasterio non Mendicantium tot sorores debent recipi, quot poterunt sine penuria sustentari; et ultra non valet receptio.—Vide correctionem Elencho II. num. 119 et ampliationem Elencho III. n. 32 et 33.”—Abbatissæ Principibus sæcularibus ad fidelitatis sacramentum præstandum adstrictæ, si non possunt per procuratorem jurare, personaliter exeundo monasterium, jurabunt absque dilatione ad monasterium se redituras.—Compelluntur Domini temporales per censuram, ut in suis curiis admittant Abbatissas per procuratores litigare. Ecclesiastici verò in temporalibus et spiritualibus earum procuratores admittere debent.—Ordinarii locorum in subjectis monasteriis propria, in exemptis Apostol. auctoritate clausuram procurare debent: nec est propter hoc in aliis casibus jurisdictio in exemptos eis attributa.

IN CLEMENTINIS.—Ibi tit. X.

Cap. 1. *Ne in agro*.—Interdicit monachis nigris exquisitum ornatum

7 Idem in Concil. Lateranen.

U. Bonif. VIII.

8 Honor. III. Abbat. et Monach. in
Lombar. et Marc. Trevis.

4 Clem. V. in Conc. Vien.

in vestibus, cibis, equitaturis et lectisterniis. Providet circa qualitatem vestium etc., confessionem, communionem, expositionem regulæ et novitiorum instructionem.—Vide Elencho III. num. 34.”—Providet circa venerationes et aucupationes et contra euntes ad curias Principum sine licentia suorum superiorum, vel aliàs vagantes, vel intra septa monasterii arma tenentes.—Hodie facultas deputandi religiosos ad servitia Principum et Episcoporum sublata est Superioribus regul. ex decretis generalibus Clement. VIII. innovatis ab Urb. VIII. in decretis de celeb. miss. §. 19.”—Providet circa eorum solitudines, Priorum ætatem, Sacerdotium, professionem, habitationem, ordinationem et doctrinam monachorum. Confirmat et innovat capp. *Cum ad monasterium* 6, *In Singulis* 7.

2. *Attendentes*.—Moniales soli Papæ subjectæ, et Canonici sæculares per Ordinarios et alia exempta per suos Prælatos debent annis singulis visitari, et ponit numerum personarum visitationi interesse debentium.—Quoad visitationem exemptorum per suos Prælatos vide Trident. sess. 25. cap. 8. de Regul. et ampliationem Elencho III. num. 35.”

TIT. XXXVI.—DE RELIGIOSIS DOMIBUS, UT EPISCOPO SINT SUBJECTÆ.

Cap. 1. *Nunc*.—Si dubitatur in cujus diœcesi sit Basilica consecranda, ille Episcopus consecrabit, qui prius in illo loco episcopalia exercebat.

2. *Quia*.—Nihil juris deperit Episcopo, in cujus diœcesi sita est ecclesia, quam Papa unit Ecclesiæ alterius diœcesis.

3. *De Xenodochiis*.—Episcopo ejusque ordinationi subsunt omnia loca pia.—An Hospitalia sub immediata protectione Regum eximantur à Trid. sess. 22. cap. 8. de reformatione à visitatione Episcopi, vide Fagnan. hoc eodem cap. n. 4. 49 et seqq.”

4. *Ad hæc*.—Locus auctoritate Episcopi ad usum hospitalitatis deputatus, est religiosus, et ad mundanos usus redire non debet.

5. *Inter*.—Locus religiosus debet reformari de Religiosis dumtaxat, non de sæcularibus, nisi in defectum Religiosorum.—Facultas reducendi monasteria Regularium ad statum Clericorum sæcularium, etiam ob collapsam regularem disciplinam est tantum penes Papam ex Constit. Innocent. X *Inter cetera* 17 Decemb. 1649. et *Instaurandæ* Idib. Octob. 1652.”

6. *Constitutus*.—Ecclesia sita in diœcesi Episcopi tenetur illi in episcopalibus respondere, nisi appareant remissa legitime, et potest Episcopus, remittendo episcopalia, censum sibi retinere.

7. *Cum venerabilis*.—Episcopus petens Ecclesiam quoad temporalia et spiritualia, obtinet in spiritualibus eo ipso quod probat esse in sua

3 Idem ibidem.

1 Incer. Pontif.

2 D. Greg. Agap. Abb.

3 Ev. Decr. Eng. II. in Syn. Rom.

cel. an. 326.

4 Urban. III. Ariminen. Episcop.

5 Innoc. III. Constantinop. Patriare.

6 Idem Ab. et Fratr. Cryp. Fer.

7 Idem Ab. et Conv. Far.

diocesi, si non appareat exempta; sed in temporalibus succumbit, nisi aliter doceat de jure suo.

8. *Cum dilectus*.—Monasterium subjectum est Episcopo, in cujus diocesi situm est, nisi probetur exemptum.

9. *Ne nimia*.—Novam Religionem non licet constituere sine auctoritate Papæ, nec in diversis monasteriis potest quis esse Abbas vel Monachus. — Vide ampliacionem in seq. et correctionem Elencho II. n. 120."

IN SEXTO.—Ibi tit. XVII.

Cap. unic. *Religionum*.—Non licet novum Ordinem vel Religionem, aut habitum novæ Relig. creare et assumere, et revocantur Ordines Mendicantium per Papam non approbati, creati post Concilium Lugdunense 1273.—Religiosi Mendicantes per Papam post dictum Conc. approbati et instituti, non possunt aliquem ad professionem recipere, domum vel locum de novo acquirere, nec acquisita sine licentia alienare, nec extraneis prædicare, confessiones eorum audire vel ad sepulturam admittere. Contra factum non tenet et contrafaciens excommunicatus est. Revocatio Ordinum Mendicantium, Prædicatores, Minores, Eremitanos et Carmelitas non comprehendit. Existens de Ordinibus revocatis, non collegialiter, sed singulariter ad alios Ordines transire potest.

IN CLEMENTINIS —Ibi tit. XI.

Cap. 1. *Cum de quibusdam*.—Mulieres statum Beguinarum sectantes et de novo assumentes, ac Religiosi in hoc dantes consilium vel favorem, ipso facto sunt excommunicati: status tamen pœnitentialis per hoc non interdicitur.

2. *Quia contingit*.—Statuit hospitalia reformari per Collatores ipsorum, et cogi Rectores eorum ad conservationem locorum et suorum jurium, et ad hospitalitatem tenendam: statuit per locorum Ordinarios supplere defectum vel negligentiam Collatorum, etiam circa exempta. Præcipit hospitalia in beneficium non concedi, nisi in duobus casibus, et reprobatur contrariam consuetudinem, submitbens, quales esse debeant, quibus administratio ipsa committitur et de ipsorum juramento, inventario et ratione reddenda. — Vide ampliacionem Elencho III. n. 33 [et Elencho IV. n. 21]. — Declarat constitutionem non extendi ad hospitalia Religiosorum Militarium Ordinum. Conservat antiquas consuetudines talium locorum circa divina officia et Sacramenta.

IN EXTRAVAGANTIBUS JOANN. XXII.—Ibi tit. VII.

Cap. unic. *Sancta*. Secta et Religio Fraticellorum sive Beguinarum, qui se dicebant de tertio Ordine B. Francisci, cassatur, quoniam inter ceteros errores, Ecclesiastica sacramenta despiciebant.

IN EXTRAVAGANTIBUS COMMUNIBUS.—Ibi tit. IX.

Cap. unic. *Ratio*. Licet Beguinarum status sit per Clem. V. reprobatus,

8 Idem Lucen. Ep. Ab. de Melon. et
Petr. Joan. Archid. Astoric.
9 Idem in Conc. Lat.
U. Greg. in Concil. Lugdun.

1 Clem. V. in Conc. Vien.
2 Idem.
U. Joann. XXII. Aven.
U. Idem.

us, permittitur tamen mulieribus fide dignis, quæ nec sunt culpabiles, nec suspectæ sub habitu Beguinarum vivere, nec sunt tales per Ordinarios molestandæ.— Vide cap. 1. in Clement. suprâ."

TIT. XXXVII.—DE CAPELLIS MONACHORUM ET ALIORUM RELIGIOSORUM.

Cap. 1. *In Ecclesiis*.—Ad curam monasterio subjectam non monachi, sed sæculares Clerici præficiuntur, et Episcopis subsunt.— Vide correctionem Elencho II. n. 121."

2. *Dilectus*.—Si Ecclesia non cathedralis vindicat sibi jus in alia Ecclesia, obtinebit solum quoad ea, quæ probabit sibi deberi præscriptione vel alio legitimo modo.

3. *Ex parte*.—In prioratibus Monachorum non possunt singuli Monachi commorari, etiamsi super hoc habeant rescriptum Apostolicum, nisi in illo fiat mentio de Lateran. Conc. sub Alexandro III.

4. *Ad audientiam*.—Ordinarius compellit Abbatem, ut Monachos a Prioratibus revocet ad claustrum, vel eis socios adjungat.

IN SEXTO.—Ibi titulo XVIII.

Cap. unic. *Presbyteri*.—Instituti in Ecclesiis Monachorum ad curam populi per Episcopum ad ipsorum præsentationem, per eundem, si causa subsit, sint destituendi.— Vide correctionem Elencho II. n. 122.

TITULUS XXXVIII.—DE JURE PATRONATUS.

Cap. 1. *Perlatum*.—Si propter discordiam Patronorum Ecclesia caret administratore, cessatur in Ecclesia à Divinis; tolluntur reliquæ, et ostia clauduntur, si aliter sine scandalo Ecclesiæ provideri non potest.— Vide correctionem Elencho I. num. 39."

2. *Quacumque*.—Sumatur ut suprâ.— Vide correctionem Elencho I. num. 40."

3. *Quoniam*.—Si patroni in præsentando discordant, præfertur præsentatus à majori parte, si est idoneus: et si hoc sine scandalo fieri non potest, vel Patroni intra tempus debitum non præsentant, Episcopus ordinabit Ecclesiam.

4. *Præterea*.—Excommunicantur Patroni laici, qui Clericos instituunt et destituunt in Ecclesiis etiam patronatis, vel bona ipsarum aliter administrant: et Clerici, qui institutionem laicorum recipiunt communione

1 Urban. II. in Conc. Claromon. an.
1093.
2 Innoc. III. Archipr. etc. S. Cær.
de Urb. Transtyb.
3 Honor. III. Episc. Veneten.
4 Idem Burdeg. Ep.

U. Bonif. VIII.
1 Ex Conc. Mediolanen.
2 Ex Conc. Tribur.
3 Ex Conc. Later. sub Alex. III.
4 Ex eodem.

priventur.—Ex Conc. Later. sub Leone X. dicti Clerici redduntur insuper inhabiles ad quælibet beneficia obtinenda, donec à Papa fuerint dispensati; Lhes. Verb. *Beneficium* c. 8. n. 3, quod idem statuitur cap. *Quisquis* 43. de Elect., et vide notata infra cap. *Illud* 8.

5. *Quod autem*.—Si Patronus laicus successivè præsentat duos, et secundus instituitur ab Episcopo, valet institutio. Patronus non potest Clerico, vel alteri Ecclesiæ conferre Ecclesiam patronatam, vel alteri donare.

6. *Quia*.—Comparans vel emens juspatronatus, eo spoliari debet. Vel sic: Qui emit juspatronatus, ut possit præsentare filium vel nepotem seu quem vult, eo privari debet.—Vide ampliationem Elencho III. num. 37.

7. *Ex litteris*.—Juspatronatus consistens in aliqua Universitate temporalium, transit cum ipsa Universitate, licet hæc transeat tantum quoad utile dominium, nisi juspatronatus specificè sit exceptum.

8. *Illud*.—Si Laicus Clerico vel religioso loco concedit Ecclesiam sine consensu Episcopi, non obstante tali concessione, quæ non valet, ad ipsam Ecclesiam, cum vacaverit, poterit præsentare, et eam alteri Ecclesiæ de consensu Episcopi poterit concedere.—Hoc cap. concordat cum capp. *Cum Laici*, et *Suggestum* infra. Quoad præsentationem faciendam Episcopo, et quoad nullitatem præsentationis aliter factæ vide Trid. sess. 14. c. 43. de ref.

9. *Querimonia*.—Instituti in Ecclesiis patronatis, per novos Patronos mutari non possunt, nec vicissitudines Ecclesiarum per eos fieri.

10. *Cum laici*.—Patronus Ecclesiam Clerico, inconsulto Episcopo, conferre non potest, et si contulerit, potest, hoc non obstante, ad Ecclesiam præsentare alium Rectorem ab Episcopo instituendum.—Nota ut in cap. *Illud* 8 supra.

11. *Cura*.—Religiosi sine Diœcesani consensu vindicare vel retinere non possunt Ecclesias sibi concessas à laicis in iisdem juspatronatus habentibus, nisi legitimè præscripserint, vel postea Diœcesanus consenserit.

12. *Si vero*.—Si Patroni Ecclesiæ vacantis intra tempus à jure concessum non præsentant, Episcopus ordinabit Ecclesiam.

13. *Cum sæculum*.—Si juspatronatus Ecclesiæ advenit ad exemptos, per hoc in nullo debet lædi jus episcopale.

14. *Ex insinuatione*.—Sine consensu Patroni non potest quis Ecclesiam occupare.

15. *Consuluit*.—Non potest Patronus Ecclesiam sibi retinere, vel etiam alteri concedere propria auctoritate.

- | | |
|-----------------------------|---|
| 5 Alex. III. Ebor. Archiep. | 14 Idem Ab. et Prior. et Cleric. Archiepiscopat. Eboracæ. |
| 6 Idem Exen. Episc. | 12 Idem vel Luc. Lincon. Ep. |
| 7 Idem H. Esord. Episc. | 13 Idem Hospit. et Templ. |
| 8 Idem Winton. Episc. | 14 Idem. |
| 9 Idem eidem. | 15 Idem Adrien. Episc. |
| 10 Idem Ebor. Archiep. | |

16. *De jure*.—Juspatronatus absolutè vendi non potest.

17. *Nullus*.—Patronus non potest sine Episcopi vel Papæ consensu etiam loco religioso conferre Ecclesiæ decimas vel aliud spirituale.

18. *Significasti*.—Si quis Episcopus in Ecclesia alterius diœcesis est Patronus, præsentatus ab eo debet admitti, si est idoneus.

19. *Consultationibus*.—Institatus ad præsentationem ejus, qui tunc juspatronatus Ecclesiæ possidebat, removeri non debet, licet illud jus ab eo postmodum evincatur: secus si non possidebat, sed tantum credebatur esse Patronus.—Vide correctionem Elencho H. num. 123.

20. *Suggestum*.—Valet secunda concessio Ecclesiæ facta alteri Ecclesiæ per Episcopum et Patronum, non obstante priori facta per Patronum solum.

21. *Relatum*.—Ab officio et beneficio removetur, qui monitus non dimittit Ecclesiam sine consensu Episcopi concessam.—Nota ut in c. *Illud* 8. supra.—Laici spoliantes Ecclesiam excommunicantur.

22. *Eam te*.—Si quæstio juspatronatus (Ecclesiastici) intra sex menses non terminatur à tempore vacationis, liberè potest Episcopus sine præsentatione ibidem instituere Rectorem.—Vide cap. *Si laicos* in 6. hoc tit.

23. *Præterea*.—Patronus juspatronatus propria auctoritate alienare non potest; nec ab Ecclesia aliquid temporale exigere, nisi tempore fundationis à Diœcesano illud fuerit ei reservatum.

24. *Cum autem*.—In pluribus successivè præsentatis à Patrono laico Episcopo datur gratificatio, sed in præsentatis à persona Ecclesiastica, potior est primò præsentatus.

25. *Nobis*.—Ex constructione Ecclesiæ facta de consensu Episcopi acquiritur juspatronatus. Patronus non eligit Prælatum in conventuali Ecclesia, sed in capella sic. Patrono debetur processionis honor, et alimentatur ab Ecclesia, si vergat ad inopiam.—Vide Trident. sess. 14. cap. 42. et sess. 25. cap. 9. de reform.

26. *Per nostras*.—Patronus Ecclesiæ vacantis, quamquam sit Clericus, ad eam se præsentare non potest.—Potest tamen acceptare præsentationem sui factam ab aliis compatronis; Rota divers. par. 2. decis. 185. num. 4.

27. *Cum propter*.—Si quæstio juspatronatus inter Patronos non definitur intra quatuor menses, Episcopus ordinabit Ecclesiam sine præjudicio eorumdem.—Vide Trid. sess. 24. cap. 18. de refor. et addit. meas lib. III. tit. XXXVIII. post n. 352.

28. *Cum dilectus*.—Legatus de latere Ecclesiam, cujus alia Ecclesia est

- | | |
|------------------------------------|---|
| 16 Idem. | 23 Luc. III. |
| 17 Idem. | 24 Idem Noric. Ep. |
| 18 Idem. | 25 Clem. III. |
| 19 Idem Ab. S. Alb. | 26 Innoc. III. Rothomag. Archiep. |
| 20 Idem Ebor. Archiep. | 27 Idem Convent. Episc. |
| 21 Idem Archiep. et Ep. per. Angl. | 28 Idem Archid. Cancell. et Decan. Altissod. Paris. |
| 22 Idem. | |